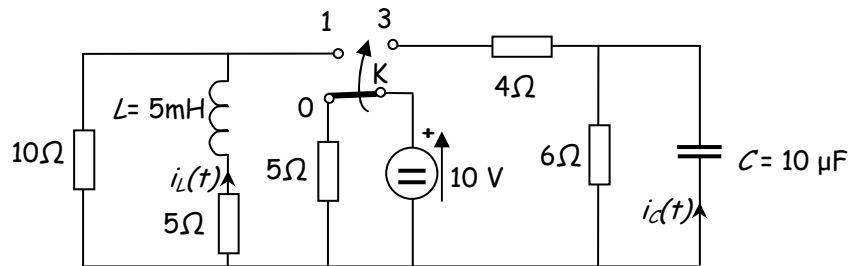

Erregimen iragankorra, 4. ariketa

Irudiko zirkuiturako K etengailuaren sekuentzia hauxe da:

- $t < 0$ denerako K etengailua 0 posizioan dago.
- $t = 0$ denerako K etengailua 1 posiziora igaroko da.
- $t = 4$ ms denean K etengailua 1 posiziotik 2 posiziora igaroko da.
- $t = 6$ ms K denean, etengailua 0 posiziora itzuliko da.

Zehaztu grafiko eta analitikoki $i_L(t)$ eta $i_C(t)$ korronteen balioak etengailuaren posizio guztietarako, eta edozein aldiunerako.

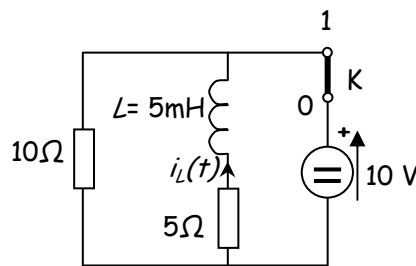

EBAZPENA:

$t = 0$ unearen aurretik, erresistentzia birekin, 10Ω -eko bat eta 5Ω -eko beste bat, seriean konektatutako haril bat edukiko dugu, ondorioz bi erresistentzia horien gainean deskargatuta egongo da. Bestetik kondentsadorea 6Ω -eko erresistentzia batekin lotuta dago eta, era berean, deskargatuta egongo da $t = 4$ ms denerako.

$0 \leq t \leq 4$ ms.

Korrante zirkulazioa zirkuituaren ondoko atalean egongo da bakarrik:

Hasieran deskargatuta dagoen harila dugu, korrante zuzenez elikatutako iturri bati lotua, erregimen egonkorrean, harilaren korrantea hauxe izango da: $I_{L\infty}(t) = \frac{-10 \text{ V}}{5 \Omega} = -2 \text{ A}$; Gainera

badakigu, $I_{L\infty}(0) = -2 \text{ A}$ izango dela. Kontuan hartzen badugu, denbora konstantearen balioa

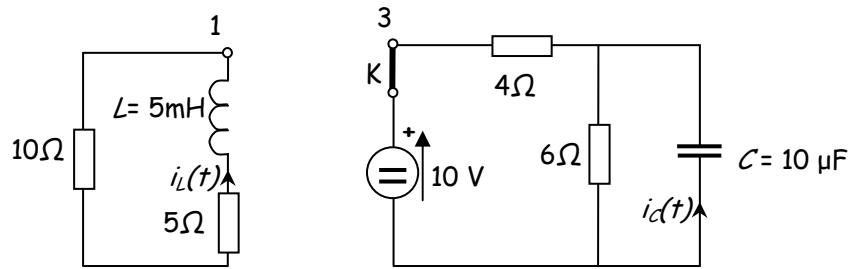
$\tau = \frac{L}{R_{\text{bal}}} = \frac{5 \cdot 10^{-3}}{5} = 1 \cdot 10^{-3} \text{ s}$ dela, harilaren korrantearen adierazpena zehaztu ahal izango dugu:

$$i_L(t) = -2 + 2 \cdot e^{-10^3 \cdot t} \text{ A} \quad 0 \leq t \leq 4 \text{ ms. Denbora tarterako}$$

Gainera badakigu, $t = 4$ ms denborarako ez dela erregimen egonkorra ezarri, beraz etengailua posizioz aldatzean korronteak izango duen balioa lortzeko korrontearen adierazpenean une horretako denboraren balioa sartu, eta korrontearen balioa zehaztu ahal izango dugu $t = 4$ ms-rako: $i_L(4 \cdot 10^{-3}) = -2 + 2 \cdot e^{-10^3 \cdot 4 \cdot 10^{-3}} = -1,9634$ A.

4 ms. $\leq t \leq 6$ ms.

Denbora tarte honetan, bi zirkuitu banatuta dauzkagu. Alde batetik erresistentzia biren gainean deskargatuko den harila, eta bestetik, kargatuko oden kondentsadore deskargatu bat.

Lehenengo harilaren zirkuitua aztertuko dugu. Badakigu $I_{L\infty}(t) = 0$ A izango dela, beraz $I_{L\infty}(4 \cdot 10^{-3}) = 0$ A da. Tarte hastean korrontearen balioa aurretik zehaztu dugu: $I_L(4 \cdot 10^{-3}) = 1,9634$ A, denbora konstante berria $\tau = \frac{L}{R_{\text{bal}}} = \frac{5 \cdot 10^{-3}}{15} = \frac{1}{3} \cdot 10^{-3}$ s izango da. Horrek esan nahi du, harila deskargatzeko beharko den denbora 1,66 ms dela, beraz, denbora tarte amaitu aurretik harila deskargatuta egongo da.

$$i_L(t) = -1,9634 \cdot e^{-3 \cdot 10^3 \cdot (t - 4 \cdot 10^3)} \text{ A}; \quad 4 \text{ ms.} \leq t \leq 6 \text{ ms denbora tarterako}$$

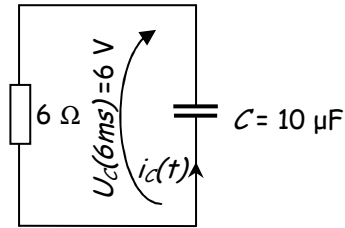
Kondentsadorearen zirkuitua aztertuko dugu jarraian. Denbora konstantea hauxe izango da: $\tau = R_{\text{bal}} \cdot C = \frac{4 \times 6}{4 + 6} \times 10 \cdot 10^{-6} = 24 \cdot 10^{-6}$ s eta $5\tau = 120 \cdot 10^{-6}$ s, 2 ms baino laburragoa, beraz, erregimen egonkorra ezarriko da, eta kondentsadorea 6V-ko tentsioaz kargatuko delarik da. beraz.

Kondentsadorearen korrontea kalkulatu dugu denbora tarte honetan zehar. Badakigu, $t = 4$ ms unean, kondentsadorean tentsio jausi bortitzak ekiditeko, kondentsadoreak zirkuitulabur baten jokabidea daukala, eta korrontea $I_C(4 \cdot 10^{-3}) = -2,5$ A izango da. Erregimen egonkorrean, aldiz, kondentsadoreak etengailu ireki baten jokabidea edukiko du, eta korrontea $I_{C\infty}(t) = 0$ A izango da. Datu horiekin kondentsadorearen korrontearen adierazpen analitikoak zehaztea lortuko dugu:

$$i_C(t) = -2,5 \cdot e^{-4,16 \cdot 10^4 \cdot (t - 4 \cdot 10^3)} \text{ A}; \quad 4 \text{ ms.} \leq t \leq 6 \text{ ms denbora tarterako.}$$

6ms. $\leq t$

Une honetatik aurrera, zirkuitua elikadura gabe egongo da, harila deskargatuta dago eta kondentsadorea 6V-ko tentsioaz kargatuta egongo da. Beraz kondentsadorearen zirkuitu zatia baino ez dugu aztertu beharko, kondentsadorearen deskarga prozesuan korrontea zehazteko:

Erresistentziaren gainean deskargatzen den kondentsadorea daukagu, denbora konstantearen balioa hauxe izango da: $\tau = R \cdot C = 6 \times 10 \cdot 10^{-6} = 60 \cdot 10^{-6} \text{ s}$. Beraz, kondentsadoreak deskargatzeko beharko duen denbora $5\tau = 300 \cdot 10^{-6} \text{ s} = 0,3 \text{ ms}$ izango da, deskargatuta $t = 6,3 \text{ ms}$ unean egongo delarik. Prozesu horretako tentsioaren adierazpen analitikoa lortuko dugu daukagun datu guzti horiekin, tentsioa berdina izango da kondentsadorearen borneen artean, zein erresistentziaren borneetan.

$$u_C(t) = 6 \cdot e^{-1,666 \cdot 10^4 \cdot (t - 6 \cdot 10^3)} \text{ V ; } 6 \text{ ms} \leq t \text{ denerako}$$

Korrontearen adierazpen lortzeko erresistentzia erabiliko dugu:

$$i_C(t) = \frac{u_C(t)}{R} = \frac{6 \cdot e^{-1,666 \cdot 10^4 \cdot (t - 6 \cdot 10^3)}}{6} = 1 \cdot e^{-1,666 \cdot 10^4 \cdot (t - 6 \cdot 10^3)} \text{ A } 6 \text{ ms} \leq t \text{ denerako.}$$

Bi korronteen adierazpen grafikoa hauxe izango da.

